

ИСТОРИЈА

Списание на Сојузот на историските друштва на СР Македонија

Редакција: Војо Кушевски, Глигор Тодоровски, Миле Тодоровски,
Томо Томоски, Благоја Цветковски

Секретар на редакцијата: Димитар Димески

Главен и одговорен уредник: Војо Кушевски

Издавач: Сојуз на историските друштва на СР Македонија

Адреса на редакцијата и на администрацијата:
Сп. „Историја“, Филозофски факултет, Историски семинар, Скопје

Препечатувањето се дозволува во согласност на редакцијата и наведувањето на изворот

Списанието излегува двапати годишно; ракописите не се враќаат; годишна претплата изнесува за членови на Сојузот на друштвата на историчарите 30 динари, за нечленови и установи 40 динари; за странство 80 динари; за ученици и студенти 16 динари; цената на одделен број 20 динари; а за странство 40 динари

Претплата се уплатува на чековна сметка: 40100-678-955, СОК, Скопје,
„Историско друштво на СРМ“ — за „Историја“

Јазична редакција: Љупка Станковска

Насловната страница ја изработи: Бисерка Филипова

Печатница при Универзитетот „Кирил и Методиј“ во Скопје

Тираж 3 000 примероци

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОЈУЗОТ НА ИСТОРИСКИТЕ ДРУШТВА НА СР МАКЕДОНИЈА

ГОДИНА X

СКОПЈЕ, 1974

БРОЈ 1

СОДРЖИНА

СТАТИИ

Благоја Талески , Триесет години од Првото заседание на АСНОМ —	5
Академик Кирил Миљовски , Мотивите на Револуцијата 1941—1944 година во Македонија — — — — —	17
Велимир Брезовски , Манифестот на Главниот штаб на Народно-ослободителната војска и партизанските одреди на Македонија	25
Љупчо Арсов , Кузман Јосифовски Питу — — — — —	43
Манол Пандевски , Учеството на Македонците во ослободителните војни на Србија во 60-те и 70-те години на XIX век — — —	51
Христо Андонов-Полјански , Ленин и историјата — — — — —	73

ПРИЛОЗИ

М. Тодоровски , За Второто заседание на АСНОМ — — — — —	99
Б. Петрановиќ , Спогодбата Тито—Шубашиќ и федеративното уредување на Југославија — — — — —	113
С. Ристески , Положбата на Дебарца по заминувањето на Првата македонско-косовска бригада — — — — —	127
Ј. Синадиновски , Психосоцијалната и политичката атмосфера во Гостиварско во 1941 година — — — — —	140
М. Дашиќ , Органите на народната власт во Црна Гора во процесот на НОВ со посебен осврт на ЗАВНО на Црна Гора и Бока —	151
С. Киселиновски , Прилог кон прашањето за политиката на КПГ спрема македонското национално прашање меѓу двете светски војни — — — — —	167
А. Матковски , За историското потекло на македонските имиња и презимиња — — — — —	183
Е. П. Наумов (Москва, СССР), Трагите и остатоците од родословот на Дејановиќи — — — — —	195
Стј. Антољак , Сепак Асамати не може да потекнува од името Арангел	215

МАТЕРИЈАЛИ

Т. Симовски , Априлската војна и окупацијата на Југославија и Грција — според прегледот на Ернест Висхаупт, Архивски воен советник на XII германска армија — — — — —	239
Гл. Тодоровски , Извештај за Битолашкиот округ од 1913 година —	277
Љ. Басотова , Нашите краишта и луѓе во Биографијата на Скендербег од Марин Барлети — — — — —	295

НАСТАВА

- В. Кушевски**, Некои прашања околу реализацијата на воспитно-образовните задачи при обработката на I-то заседание на АСНОМ во наставата по историја — — — — — 309
- Б. Цветкоски**, Дидактички импресии од посетата на Меморијалниот музеј на Првото заседание на АСНОМ во Манастирот Прохор Пчински — — — — — 316
- К. Делиниколов**, Кон прашањето за проверување и оценување на знаењата на учениците — — — — — 327

ОСВРТИ

- Ѓ. Миљковиќ**, Историските музеи како наставно-воспитни кабинети во негувањето на револуционерните традиции — — — — — 337
- В. Кушевски**, Некои прашања во врска со изработувањето на историските карти — — — — — 341

КРИТИКА И ПРИКАЗИ

- Д. Д.**, Прилеп и Прилепско низ историјата, книга втора — меѓу двете светски војни и Народноослободителната војна, Прилеп 1972 година — — — — — 355
- С. М.**, Митре Инадески, Првата година на НОВ и Револуцијата — искажувања за вооружената борба против окупаторот во Скопје 1941 година, Скопје 1973 — — — — — 358
- Д. Д.**, Александар Матковски, Диетот — крвнината на Македонија и на Балканскиот Полуостров за време на турското владеење, МАНУ, Скопје 1973 — — — — — 358
- А. Т.**, Кирил Пејчиновиќ и неговото време, Тетово, 1973 — — — — — 361
- Б. Цв.**, Тутунски комбинат Прилеп 1873—1973, Фотомонографија, Прилеп, 1973 година — — — — — 364
- С. М.**, Блаже Ристовски, Ѓорѓија М. Пулевски и неговите книшки „Самовила македонска“ и „Македонска песнарка“, Скопје 1973 година — — — — — 365
- Х. А.-П.**, Т. Вражиновски, Историските преданија за Гоце Делчев — Гоце Делчев и македонското национално-револуционерно движење, Скопје МАНУ и ИНИ, 1973, стр. 357—371 — — — — — 365
- С. М.**, Танас Вражиновски, Гоце Делчев во споменот на народот, Скопје, Библ. на спис. „Македонски фолклор“, бр. 2, Скопје 1973 — — — — — 369
- С. М.**, Митре Инадески, Библиографија на книги, статии и други публикации на Скопје за НОВ на Скопје, Скопје 1973 — — — — — 371
- С. М.**, „Македонски фолклор“, год. VI, бр. 11, Скопје 1973 — — — — — 372
- С. М.**, „Македонски фолклор“, год. VI, бр. 12, Скопје 1973 — — — — — 374
- Д. П. и К. Б.**, „100 години железници во Македонија 1873—1973“, — повремени изложба — — — — — 375
- Д. П.**, Збирка фото-негатива Ристе Марјановића, Београд 1973, стр. 150, сл. 248 — — — — — 377
- А. М.**, A. Bakalopoulos, History of Macedonia 1354—1833, Thessaloniki 1973 — — — — — 380
- К. С.**, К. Э. Кирова, Итальянская экспанзия в Восточном Средиземноморье, „Наука“, Москва 1973 — — — — — 387
- К. С.**, П. А. Чихачев, Великие державы и восточный вопрос, „Наука“, Москва 1970 — — — — — 390

Мил. Мар., Д-р Војо Купевски, Јордан Димевски, Трпко Панговски, Цветан Беличански, Историја за I клас на средното образование (за гимназиите), „Просветно дело“, Скопје 1974 година	393
Б. Цв., Настава историје, Nastava povjesti, Настава по историја, Pouk zgodovine, Zagreb, br. 1 и 2, 1974	397

БИБЛИОГРАФИЈА

А. Лазаров, Прилог кон библиографијата за АСНОМ	399
К. Сидовски, Втор прилог кон библиографијата за Битола и Битоласко	405
А. Трајановски, Прилог кон библиографијата за Егзархијата и нејзината дејност во Македонија	409

ХРОНИКА И БЕЛЕШКИ

Б. Цв., Јануарски денови на просветните работници од Македонија 1974	417
В. К., „Ленинова недела“ на Филозофскиот факултет во Скопје (од 7 до 11 јануари 1974 година)	418
В. К., Традиционалната манифестација „Гоцеви денови“ во Делчево (од 4 до 7 мај 1974 година)	419
В. К., Научен собир на тема „Револуционерните традиции во културното творештво за Народноослободителната борба во Македонија“ (Делчево, 6 и 7 мај 1974 година)	420
Д. Пач., Свечен собир во Институтот за национална историја по повод 30-годишнината од Првото заседание на АСНОМ (28. VI. 1974 година)	422

IN MEMORIAM

Костадин Делиниколов

СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИТЕ

CONTENTS

ARTICLES

Borka Taleski, The Thirtieth Anniversary of the First Meeting of ASNOM	5
Academician Kiril Miljovski, The Motives for the Revolution of 1941 — 1944 in Macedonia	17
Velimir Brezovski, Manifesto of the General Headquarters of the National Liberation Army and the Partizan Forces of Macedonia	25
Ljupčo Arsov, Kuzman Josifovski Pitu	43
Manol Pandevski, The Macedonian Participation in the Liberation Wars of Serbia in the 60-ties and the 70-ties of the XIX Century	51
Hristo Andonov-Poljanski, Lenin and History	73

APPLICATIONS

M. Todorovski, Concerning the Second Meeting of ASNOM	99
B. Petranović, The Treaty Tito — Subašić and the Federal Government of Yugoslavia	113

S. Risteski , The Situation in Debarca after the Departure of the First Macedonian — Kossovo Brigade — — — — —	127
J. Sinadinovski , The Psycho-social and Political Atmosphere in the Gostivar District in 1941 — — — — —	140
M. Dašić , The People's Government in Montenegro During the National Liberation War, with Special Reference to ŽAVNO of Montenegro and Boka — — — — —	151
S. Kiselinovski , Contribution to the Question of the KPG Policy Toward the Macedonian National Question Between the Two World Wars — — — — —	167
A. Matkovski , Concerning the Historical Origins of Macedonian Names and Surnames — — — — —	183
E. P. Naumov , Traces and Remains from the Dejanović Genealogy	195
Stj. Antoljak , Nevertheless Asamati Cannot Be Derived from the Name Archangel — — — — —	215

M A T E R I A L S

T. Simovski , The April War and the Occupation of Yugoslavia and Greece, According to the Survey of Ernest Vishaupt — Military Councillor of Archives to the XII German Army — — — — —	239
Gl. Todorovski , A Report on the Condition in the District of Bitola in 1913 — — — — —	277
Lj. Basotova , Our Country and People as Presented in the Biography Skenderbey by Marin Barleti — — — — —	295

L E C T U R E

V. Kuševski , Some Questions About the Realization of the Educational and Didactic Tasks in Lecturing About the First Meeting of ASNOM — — — — —	309
B. Cvetkovski , Didactic Impressions from the Visit to the Memorial Museum of the First Meeting of ASNOM in the Monastery of Prohor Pčinški — — — — —	316

K. Delinikolov Toward the Question of Controlling and Marking Knowledge of Pupils — — — — —	327
--	-----

R E V I E W S

G. Miljković , Nistorical Museums Functioning as Educational and Teaching Institutions in Keeping up Revolutionary Traditions	337
V. Kuševski , Some Problems in Connection with the Elaboration of Historical Maps — — — — —	341

C R I T I C I S M A N D R E V I E W S

B I B L I O G R A P H Y

C H R O N I C L E S A N D N O T E S

I N M E M O R I A M

L I S T O F C O N T R I B U T O R S